

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2026-01-22
Besvaras senast
2026-02-05

Till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2025/26:298 Regeringens uttalande om Västsahara

I ett uttalande från Utrikesdepartementet den 19 januari angående Västsahara frångår regeringen en lång svensk tradition av att stå upp för internationell rätt: <https://regeringen.se/uttalanden/2026/01/uttalande-fran-utrikesdepartementet-om-fn-processen-kring-vastsahara/>

I uttalandet ger regeringen uttryckligen stöd för den marockanska autonomiplanen som "en trovärdig grund för förhandlingar för att nå en ömsesidigt accepterad, hållbar och rättvis politisk lösning i överensstämmelse med FN-stadgan och som tillgodoser det västsahariska folkets rätt till självbestämmande”.

Detta är ett mycket allvarligt, olyckligt och olägligt skifte hos den svenska regeringen i frågan om Västsahara. Detta steg kommer att negativt påverka och undergräva den FN-ledda politiska process som för närvarande pågår, där Polisario i detta nu är i New York för att förhandla med både USA och FN.

Sverige har haft en konsekvent och tydlig ståndpunkt i frågan om Västsahara genom åren, en ståndpunkt som vilat på internationell rätt och betonat Västsaharas folks rätt till självbestämmande. Sverige har också varit pådrivande för att EU ska hålla sig till folkrätten.

I de fall där internationella domstolar, som Internationella domstolen och EU-domstolen, har uttalat sig om Västsahara har de varit entydiga i att Marocko inte har suveränitet över Västsahara. Senast i oktober 2024 var detta tydligt i en dom från EU-domstolen i ett fall gällande EU:s handelsavtal med Marocko. Det juridiska stödet för det västsahariska folkets rätt till sitt eget territorium och sina egna naturtillgångar var så starkt att domstolen fattade det unika beslutet att till och med riva upp avtalet mellan EU och Marocko.

Den svenska regeringen återkommer ständigt i sina uttalanden till att internationell rätt ska gälla. Detta har inte minst klargjorts i uttalanden om USA:s agerande i Venezuela och gällande Grönland. Därför blir det ytterst märkligt att regeringen, trots domstolarnas tydlighet om Västsahara, här går i rakt motsatt riktning. Marocko har ingen suveränitet över Västsahara, vilket så klart då också innebär att Marocko på intet sätt kan diktera Västsaharas framtid. Men det är exakt det regeringen nu ignorerar när man tydligt tar ställning för just Marockos framtida planer för Västsaharas framtid i stället för att utgå från

det västsahariska folket och dess företrädare Polisarios vilja.

Mina frågor till utrikesminister Maria Malmer Stenergard är:

1. Varför har ministern och regeringen ändrat Sveriges position?
2. Har ministern tagit initiativ till en analys av hur Sveriges position om Västsahara förhåller sig till folkrätten, och kan ministern i så fall redogöra för resultatet?
3. Avser ministern att agera för att västsaharierna ska få rätt till självbestämmande och rätt till ett eget land i hela det västsahariska territoriet?

.....

Jacob Risberg (MP)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch